

datum: 7 mei 2024

Rol van het OCMW bij toekennen kortingsbon energiezuinige huishoudtoestellen

Samenvatting standpunt:

Het sociaal voordeel is een goede maatregel. De uitvoering en de procedure roept veel vraagtekens op. De VVSG wil dat de opmerkingen van de OCMW's die via deze nota worden meegegeven nog worden meegenomen in de ontwikkeling en uitrol van de procedures mbt deze nieuwe kortingsbon.

1. Kortingsbon energiezuinige huishoudtoestellen

De kortingsbon voor aankoop van energiezuinige huishoudtoestellen (wasmachine, droogkast, koelkast of diepvries) is een maatregel om een dergelijk toestel te kunnen aankopen en bij te dragen aan de doelstellingen met betrekking tot rationeel energieverbruik voor doelgroepen die zelf geen investeringen kunnen doen.

De huidige toekenning van de kortingsbon en de aanvraag verlopen via Fluvius (kan digitaal en op papier). De kortingsbon is vandaag voor beschermde klanten (klanten met sociaal tarief). Een beschermde klant heeft recht op een aantal voordelen ¹

In het Vlaams regeerakkoord kondigde men een hervorming aan van de sociale voordelen op basis van de hoogte van het inkomen om zo ook werkenden met een laag inkomen een sociaal voordeel te kunnen toekennen.

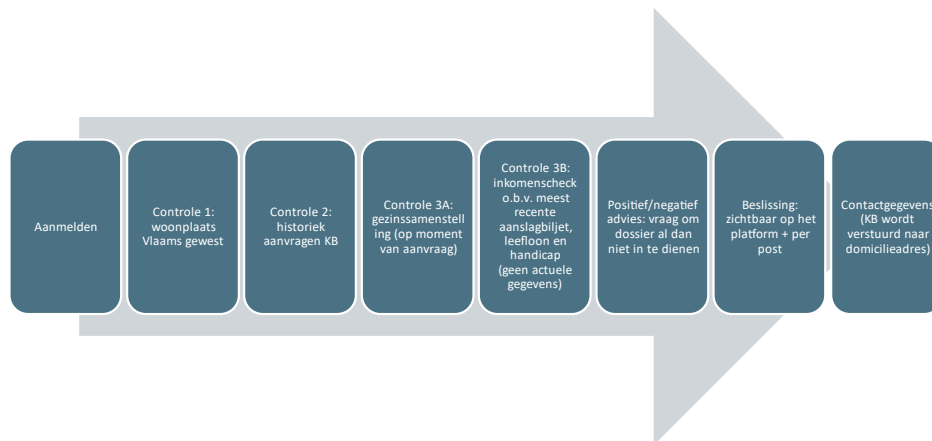
VEKA, het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, is als de administratie van de Vlaamse overheid verantwoordelijk om dit voor de sociale voordelen van energie vorm te geven. VEKA werkte daarom een procedure uit voor de kortingsbon. De procedure zoals die nu wordt opgezet legt veel administratieve lasten bij het OCMW.

2. Procedure

We beschrijven hieronder de nieuwe procedure voor de aanvraag van de kortingsbon.

¹ <https://www.vlaanderen.be/energieverbruik-en-kosten-verminderen/sociale-maatregelen-voor-energie>

KB aankoop: nieuwe aanvraagprocedure

- Procedure via een digitaal platform (met itsme of andere digitale inlogprocedure, mijn EID, ...)
- Drie controles via databanken
 - 1 Woonplaats (moet in het VI. Gewest zijn)
 - 2 Historiek aanvragen kortingsbon (Slechts één bon per toestel per twee jaar)
 - 3 controle gezinssamenstelling (A) en inkomensvoorwaarde (B) op moment van aanvraag in functie van de inkomensgrens
- Na positief of negatief advies: burger moet een aanvraag indienen. Ook bij negatief advies kan dat zinvol zijn: zie volgende stap ('beslissing').
- Beslissing:
 - o Positief: burger krijgt zijn bon per post op het domicilieadres
 - o Negatief: burger krijgt een brief met een 'refertenummer'. Met dit nummer kan men zich aandienen bij het OCMW, dat dan alsnog een advies kan indienen tot toekenning bij VEKA.
 - o OCMW's geven door middel van een mail aan of een persoon wel/niet in aanmerking komt voor een kortingsbon voor een energiezuinig toestel na weigering door VEKA via het consultatieplatform.

3. De rol van de OCMW's ten aanzien van de nieuwe kortingsbon (naar voorstel VEKA)

Men heeft drie opdrachten voorzien bij nieuwe kortingsbon:

1. Attestering door OCMW's ifv kortingsbon daar waar hun consultatieplatform negatief adviseert. Dit kan leiden tot toekenning of weigering van de aanvraag. Beoordelingsmarge ligt volledig bij het OCMW;
2. Energiescans voor mensen die niet automatisch in aanmerking komen. Hierover bestaat nog onduidelijkheid.

3. Attestering voor korting mensen die gebruik maken van een HH toestel via de SAAMO-samenwerkingsovereenkomst. Procedure nog onduidelijk maar hier gaat het enkel over gekende klanten aangezien men al een overeenkomst heeft met SAAMO.

4. Gebrek aan overleg

We werden als VVSG niet tijdig geconsulteerd. Niet in de bijkomende opdracht voor de OCMW's bij het energiebesluit en niet in de verdere uitwerking van hun aanvraagplatform. We hebben als VVSG over het eerste punt zelf initiatief genomen om gesprekken aan te gaan met VEKA. Er zijn wel, in een vrij laat stadium, een aantal OCMW's individueel betrokken in een ad hoc werkgroep bij VEKA. We kregen het signaal van deze deelnemers dat ze heel wat bedenkingen hadden maar dat daar weinig ruimte voor geboden werd.

De procedure die nu voorligt is volgens VEKA en de ontwikkelaar van de aanvraagsoftware het enige mogelijke scenario. Men meent hiervoor beroep te hebben gedaan op 'user' testen maar we weten ondertussen dat dit op een niet zo methodologische wijze is verlopen. Er zou geen tijd meer zijn om nog veel aanpassingen door te voeren.

VEKA laat weinig ruimte voor advies. Men verwijst naar reeds besliste regelgeving en dat de ontwikkeling van het aanvraagplatform is de eindfase zit. Aanpassingen en evaluatie zijn voor na de uitrol.

Op basis van onderstaand standpunt willen we verder overleg aangaan met de bevoegde minister Demir en VEKA over de potentiële impact op de werking en werkdruk van de OCMW's in Vlaanderen.

5. Standpunt

Het sociaal voordeel is een goede maatregel. De uitvoering en de procedure roept veel vraagtekens op. Het standpunt richt zich vooral op het eerste onderdeel van de drie opdrachten.

We vragen:

- Inzet op automatische toekenning, door toe te kennen op basis van het inkomen. Dit stond in het Vlaams regeerakkoord².

² Administratieve vereenvoudiging en automatische toekenning van rechten Er bestaan vandaag een groot aantal sociale tegemoetkomingen en voordelen op lokaal en Vlaams niveau. Maar deze voordelen zijn vaak niet gekend, de aanvraagprocedures te complex of de aanvraagformulieren moeilijk leesbaar. Daarom zetten we in op een helder taalgebruik, een duidelijke informatiestroom, proactieve informering, administratieve vereenvoudiging en automatische rechtentoekenning waar mogelijk

- Click, call, connect is belangrijk in elke strategie van dienstverlening. In deze aanpak is er voornamelijk sprake van de digitale weg. Er is wel een assistentie voorzien via 1700 maar dat lijkt ons onvoldoende digitaal inclusief te zijn.
- De mogelijkheid voorzien dat OCMW's proactief aan de slag kunnen gaan.
- Procedures die voor de OCMW's helder zijn en werkwijzen die informatieveilig zijn. Voorbeelden:
 - o Adviesverlening door het OCMW moet via mail gebeuren;
 - o Domicilieveranderingen kunnen veel impact hebben;
 - o Attesteren door het OCMW: OCMW's kunnen attesteren voor gekende personen, anders enkel advies. In het laatste geval is dat een hulpvraag die leidt tot een OCMW beslissing, ook met beroepsmogelijkheid.
- We vragen een vergoeding voor de OCMW's voor deze extra taken.

De VVSG wil dat de opmerkingen van de OCMW's die via deze nota worden meegegeven nog worden meegenomen in de ontwikkeling en uitrol van de procedures mbt deze nieuwe kortingsbon.